

Oorlogsdagboek van mijn vader

Oorlogsdagboek van mijn vader

Michel Oskam

Uitgeverij Heijink, Hardenberg

Schrijver: Michel Oskam

Coverontwerp: Michel Oskam

Uitgeverij Heijink, Hardenberg

ISBN: 9789462542358

© 2015 Alle rechten voorbehouden aan Michel Oskam

Inleiding

Gerrit Jan Oskam werd op 21 november 1924 als één van een twee-eiige tweeling in Rotterdam geboren. Het gezin bestond uit vader Jan Nico Oskam, moeder Wijntje Oskam-Oskam, Gerrits tweelingzuster Nies en oudste zus Jos. Gerrits ouders waren voor de tweede keer met elkaar getrouwd en dreven in Rotterdam een kleine kaaswinkel. Nadat deze failliet was gegaan begon zijn vader een garagebedrijf, maar ook die ging na korte tijd failliet. Gerrits ouders besloten om in Amersfoort een nieuwe start te maken. Jan Nico vond werk als buschauffeur maar dat beviel hem niet en geholpen door zijn zwager kon Jan Nico aan de slag bij de PTT in Amersfoort. Gerrits moeder vond werk op Paleis Soestdijk als één van de schoonmaaksters. Zij kon daar maar kort blijven want als gevolg van bezuinigingen werd niet lang daarna een aantal personeelsleden, waaronder Gerrits moeder, ontslagen.

De familie Oskam woonde in de Amersfoortse arbeiderswijk "Soesterkwartier".

Het was geen vetpot voor Jan Nico en Wijntje Oskam. Het gezin had een chronisch geldgebrek en de kinderen moesten op jonge leeftijd al werken om zo bij te dragen aan het gezinsinkomen.

Op 14-jarige leeftijd kon Gerrit bij de PTT in Amersfoort als telegrambesteller aan de slag. Zes dagen in de week telegrammen aan huis bezorgen. En als hij soms de weg niet wist moesten voorbijgangers hem verder helpen. Zijn salaris werd elke week in een loonzakje aan hem uitbetaald en thuisgekomen kon hij het verdiende geld direct aan zijn ouders afdragen. Dat gold ook voor zijn beide zusters.

Op de ochtend van 10 mei 1940 kwam de oorlog in het leven van de toen 15-jarige Gerrit Oskam.

Die dag hoefde Gerrit niet naar zijn werk. Duitse troepen vielen Nederland binnen en een paar dagen later was heel Nederland bezet door de Duitsers. De oorlog leek bijna niet echt tot Amersfoort door te dringen. De Duitse bezetter gedroeg zich correct en een aantal Amersfoortse meisjes trouwden zelfs met Duitse soldaten.

Als Gerrit vrij van zijn werk was voetbalde hij met zijn vrienden op een schoolplein in de buurt. Het leven in Amersfoort kabbelde bijna ongemerkt voort.

Pas in 1942, toen Gerrit werd opgeroepen voor de Nederlandse Arbeidsdienst (NAD), realiseerde hij zich wat dat betekende. Hij was 18 jaar en moest naar een kamp van de NAD en dat voor zes maanden! Zolang was hij nog nooit van huis geweest.

Hij moest zich melden in NAD Kamp 135 in Odoorn. In de kampen van de NAD had vooral het oefenen met de schop een hoge prioriteit en dagelijks klonken commando's als “In den arm schop.” en “In stand rust.” Er werden ook wedstrijden gehouden om het saamhorigheidsgevoel van de jongens te bevorderen. De groep waarvan Gerrit deel uitmaakte heeft eens met het schillen van aardappelen de eerste prijs gewonnen!

In juni 1943 kreeg Gerrit de oproep om in het kader van de Arbeitseinsatz in Duitsland te gaan werken.

Hij wist niet of en waar hij zou kunnen onderduiken en hoe dat in zijn werk ging. Kortom, het was voor Gerrit geen voor de hand liggende mogelijkheid. Maar ook het avontuur trok hem. Naar een ver land waar hij nog nooit was geweest. Misschien was wel de belangrijkste reden om weg te komen van thuis en van al die ruzies tussen zijn ouders of de dagenlange gekmakende stilte als niemand met elkaar sprak. En misschien dacht Gerrit dat het misschien wel vergelijkbaar zou zijn als in Kamp 135 in Odoorn.

Dinsdag 29 juni 1943 vertrok om 08.15 uur uit Amersfoort een gewone personentrein naar Keulen. Aan boord was een groep Amersfoortse jongens, waaronder de 18-jarige Gerrit Jan Oskam.

Vanaf het moment van vertrek heeft Gerrit een dagboek bijgehouden. Zo wilde hij zijn belevenissen in Duitsland vastleggen voor later. Hoe kort het dagboek ook is, het geeft een indringend beeld hoe een 18-jarige jongen de oorlog in een vreemd land en ver van huis ervaart.

Dit unieke dagboek heeft u nu in handen.

Michel Oskam
Heemse
april 2015

Dagboek van Duitsland

Dagboek van G. Oskan

Amstelstraat 21

Amersfoort

Holland

geb. 31 November 1874 Rotterdam

Tegenwoordig adres. Hollandsche P.T.T. bank

G. Oskan

Postk. VI

Postamt Deuts

Köln

Deutschland

Dagboek van al de
belevenissen in dit
Heilige land

Gebeurtenissen uit mijn
lejdens weg in Duitsland

1943

Ben vanplan een dagboek te beginnen
over mijn verblijf in dit heilige land

Dinsdag 29 Juni

Om 08 uur uit Amersfoort vertrokken naar
Köln. Om 12 uur passeren we de grens
bij Kaldenkirchen, we zijn met een leuk
stel. Om 15 uur waren we in Düren,
hebben daar voor het eerst Duits
bier gedronken, donker, het smaakte
reuze goed. Ik heb op het station
voorman v. Roon gezien, in een uniform
der Waffen SS. Om 18 uur aankomst
op het station Köln-Ehrenfeld. Onder
gebracht in een hulppostkantoor.

20 Juni grote luchtaanval op Köln
geweest, toen wij met de trein aankwamen
brandde de stad nog, nachts onder
gebracht in een gammele schuilkelder
onder het hulppostkantoor, hebben
"geslapen" op de stenen vloer geweldig
kruis. Daarna zijn we 's morgens
om 3 uur Köln in geweest om de buel